

Enkelt fållsystem förbättrar ungdjursbetet

Authors:

**Anna Carlsson¹,
Nilla Nilsdotter-Linde²**

¹Svenska Vall

²SLU—Sveriges lantbruksuniversitet

1 Beskrivning av innovationen

Fyra fållor förbättrar betets kvalitet och djurens tillväxt

På Skogsgård är betessystemet väl utvecklat. Mjölkorna betar ett fållsystem med stor avkastning, men Anna och Anders Carlsson ville förbättra det extensiva ungdjursbetet. Målet var högre effektivitet med liten arbetsinsats:

1. Släpp halva djurgruppen mycket tidigt med rundbal som tillskottsfoder.
2. Släpp resten på "magic day", dvs. när djuren betar lika mycket som betet tillväxer.
3. Flytta runt djuren varje vecka mellan fyra fållor.
4. Ta bort halva flocken i mitten av augusti. Utfodra med spannmålsstubb med klöverinsädd, vallåterväxt eller mellangröda såsom rovor.

Jämfört med kontinuerligt bete, som är den vanliga betesmetoden på marginalmarker, gör Anna och Anders mer justeringar såsom att öka djurantalet, skörda eller tvinga djuren att beta hårdare. Om det finns tillräckligt med gräs för hela veckan är betesläggningen korrekt.

Vattenförsörjningen sker genom ledningar till platser där flera fållor möts. Trampskador undviks genom alternativa drivgångar.

Foto: Anna Carlsson

Fördelar

- Lättare att upprätthålla rätt betesläggning
- Ökad avkastning och gräskvalitet
- Bättre tillväxt hos ungdjur
- Fler djur på samma areal
- Bättre flora och ett öppet landskap
- Måttlig arbetsinsats

Nackdelar

- Kräver mer stängsling och ökade kostnader för vattenförsörjning
- Foderproduktion och betesutnyttjande kan bli bättre med ännu fler fållor

2 Rekommendationer till lantbrukare

Alla som vill förbättra ett extensivt betessystem kan prova detta. Det är ett bättre system än kontinuerligt bete med liten arbetsinsats. De fyra fållorna leder till ett effektivare betesutnyttjande. Man måste ha intresse och kunskaper för att uppnå den rätta betesbeläggningen. Hur det ser ut när fållan är avbetad är viktigare än hur fållan ser ut när djuren släpps dit.

Foton: Anna Carlsson

Att vallen har optimal höjd efter betet är viktigt för att begränsa ogräs och upprätthålla en god gräskvalitet under hela säsongen. I bilderna ovan visas ett exempel på bete med veketåg. Med hårt bete minskar ogräset och smakligare gräs ökar.

På hösten när beläggningen måste justeras får ungdjuren beta fodermargkål och andra fodergrödor.

Foto: Anders Carlsson